

Huvudman

KÖPINGS KOMMUN

kopings.kommun@koping.se

Beslut

Datum 2026-10-23

Dnr SI 2026:6774

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Ullvi4 i Köpings kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Köping kommun att senast den **22 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Köpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Köpings kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att, vid minst ett tillfälle innan den 22 januari 2027, informera samtliga lärare och övrig personal om skollagens krav avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt om skolans rutiner för detta. Huvudmannen ska vid redovisningen inkomma med skriftlig dokumentation som visar när och hur informationen har förmedlats samt vilka som har deltagit. (2 kap. 34 § andra stycket skollagen, 3, 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen.)
2. Se till att en anmälan om särskilt stöd görs till rektorn, eller den rektorn delegerat uppgiften till, när det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn ska dokumentera de anmälningar som inkommer under perioden den 23 oktober 2026 till den 15 januari 2027. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen.)
3. Se till att rektorn skyndsamt inleder en utredning om en elevs behov av särskilt stöd för varje anmälan om särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat uppgiften till. Rektorn ska under perioden den 23 oktober 2026 till den 15 januari 2027 dokumentera datum för utredningar som har startats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen.)

4. Se till att det för alla elever som ges särskilt stöd finns en utredning av elevens behov av särskilt stöd. När en utredning om särskilt stöd är avslutad ska rektorn fatta ett beslut om eleven ska få eller inte få ett åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden 23 oktober 2026 till den 15 januari 2027. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen.)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser betygssättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:6774) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av gymnasieskoleenheten Ullvi4 i Köpings kommun. På skolenheten går 82 elever.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ullvi4 följer gällande bestämmelser om särskilts stöd och betygssättning. Tillsynen är avgränsad till elever som läser barn- och fritidsprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet.

Tillsynen har genomförts genom lektionsobservationer den 22 september. Intervjuer genomfördes med elever som läser år 2 och 3, lärare, personal från elevhälsan och rektorn mellan den 22 september och 24 september. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger och skolans rutiner för särskilt stöd. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om elevers behov av särskilt stöd

Av betygskataloger från läsåret 2025/2026 som Skolinspektionen har tagit del av framgår att flera elever har flertalet F betyg. Det framgår av dokument som huvudmannen inkommit med att det finns flera elever med hög frånvaro.

I intervju med lärare och elevhälsans representant uppges att undervisande lärare kontakter flera olika funktioner på skolan såsom mentorn, specialpedagogen eller rektorn när extra anpassningar inte räcker. På frågan om lärarna har anmält en elev eller bara pratat om en elev så svarar lärare att de mejlat eller haft dialog med rektorn eller specialpedagogen. Lärare uppger att de har lyft elever till elevhälsoteamet eller att de har "flaggat" i lärplattformen och att de har kontinuerlig dialog med rektorn eller specialpedagogen. Några elever har lyfts flera gånger eller "varit under lupp".

I intervju med elevhälsan uppges att elevhälsan inte fått in någon anmälan från lärarna om särskilt stöd innevarande termin.

Som en del av tillsynen har huvudmannens inkommit med skolans rutin för extra anpassningar och särskilt stöd. Där framgår under punkt 4 att lärare/mentorn ska anmäla till elevhälsoteamet om läraren upplever att extra anpassningar inte är tillräckligt. Huvudmannen har även inkommit med ett dokument för mentorers arbetsuppgifter där det framgår att mentorn under mentorstiden ska göra en plan för elever som har fått betyget F eller F-varning. Vidare framgår att mentorn ska ha kontinuerlig kontakt med elevhälsoteamet vid behov och delta vid upprättande av åtgärdsprogram, men det nämns inte att mentorn ska anmäla elever som kan vara i behov av särskilt stöd.

I intervju uppger rektorn att det inte alltid är tydligt om lärare vill diskutera en elevs anpassningar eller om de vill anmäla behov att utreda särskilt stöd, då extra anpassningar inte är tillräckliga. Rektorn uppger även att det kan

bli tydligare kring vem som ska anmäla elever som kan vara i behov av särskilt stöd, om det är mentorn eller undervisande lärare. Enligt rektorn följs F-varningar upp för att bland annat ta reda på vad dessa beror på och för att prova olika stödinsatser såsom stödlektioner. Även om lärare skickar F-varningar så är rektorn inte säker på att alla lärare anmäler när extra anpassningar inte räcker.

Utredning av elevers behov av särskilt stöd

I intervju med rektorn och elevhälsan uppges att rektorn inte har startat utredningar om särskilt stöd för elever med flera F betyg och som har hög frånvaro samt, enligt rektorn om en elev har tackat nej till utredning. Enligt rektorn och elevhälsan beror det bland annat på att extra anpassningar inte har kunnat utvärderas då eleven varit frånvarande eller att eleven inte kommit till bokade möten med elevhälsan. Elevhälsan uppger att mentorn och elevhälsan har lagt fokus på åtgärder för att eleven ska komma till skolan. Vidare uppger rektorn att när elever har lyfts av lärare har insatser satts in direkt.

Rektorn uppger i intervju att vid en utredning om elevers behov av särskilt stöd tas dessa upp i elevhälsoteamsmöten där rektorn deltar. Rektorn samråder då med elevhälsans funktioner och även med elever kring åtgärdsprogram.

Beslut om åtgärdsprogram

I intervjuer med elevhälsan och rektorn uppges att elever har fått reducerat program innan utredning om särskilt stöd varit klar och innan rektorn fattat beslut om åtgärdsprogram. Rektorn uppger att det ofta behövs en skyndsam hantering och att åtgärden sätts in, men rektorn uppger att det inte hanterades i rätt ordning. Rektorn uppger också att det behöver bli tydligare vad en utredning om särskilt stöd visat innan beslut fattas om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Enligt elevhälsan och rektorn ser de över organisationen vad rör att beslut om åtgärdsprogram föregås av en utredning av särskilt stöd på skolan detta läsår.

Vidare uppger rektorn att för de elever som har utretts har åtgärdsprogram utarbetats. Rektorn har inte fattat några beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram när det inte behövs.

I intervjuer med rektorn och elevhälsan uppges att elever och vårdnadshavare delges kopia av beslut om åtgärdsprogram. Av granskade åtgärdsprogram som Skolinspektionen begärt in framgår att dessa innehåller en hänvisning om hur beslutet kan överklagas.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Beslut om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommunal huvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900): 31 § om dokumentation av beslut, 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen).

Av förarbeten framgår att den process som ska leda fram till beslut om särskilda stödåtgärder eller till ett beslut om att stöd inte ska sättas in kan beskrivas i fem steg: att uppmärksamma, utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp och utvärdera (prop. 2009/10:165 s. 289 f.). Syftet med att ställa krav på upprättandet av ett åtgärdsprogram är att det ska finnas ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning, så att förutsättningarna för elevens fortsatta lärande blir de bästa. För en elev i behov av särskilt stöd är åtgärdsprogrammet ett nödvändigt pedagogiskt instrument för planering och samarbete mellan lärare, annan personal t.ex.

i elevhälsan, eleven och i förekommande fall vårdnadshavare samt för uppföljning och utvärdering av stödåtgärderna. (Prop. 2009/10:165 s. 290.)

Skolinspektionens bedömning

Inledningsvis bedömer Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller att samråd ska ske med elevhälsan vid utredning av elevs behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i Ullvi4 arbete med särskilt stöd vad gäller lärarnas anmälningsskyldighet när extra anpassningar inte är tillräckliga och rektorns skyldighet att starta utredning av elevens behov av särskilt stöd när sådan anmälan gjorts.

Av utredningen framgår att det visserligen finns en skriftlig rutin för arbetet med särskilt stöd. Av utredningen framgår dock att lärarna använder flera olika begrepp såsom lyfta, dialog, flagga och F-varning i olika sammanhang. Detta gör det, enligt Skolinspektionens bedömning, otvetydigt huruvida lärare faktiskt har anmält en elev till rektorn för utredning av särskilt stöd eller om lärare har diskuterat exempelvis extra anpassningar för en elev med elevhälsan. Vidare framgår att lärare inte har anmält elever som har flertalet F betyg och/eller hög frånvaro. Av skollagen framgår att lärare har en skyldighet att anmäla om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektorn behöver se till att tydliggöra rutinerna för hur en anmälan ska tas emot och hanteras. Det behöver stå klart när en sådan anmälan har gjorts eftersom det då inträder en skyldighet för rektorn att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Att så inte sker är en brist.

Av utredningen framgår att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd om en elev har hög frånvaro trots att eleven har flertalet F betyg. I stället har endast frånvaroutredningar gjorts. Att en utredning inte har startats beror sannolikt även på den otvetyglighet som beskrivits ovan gällande huruvida lärare har gjort en anmälan eller inte. När elever har tackat nej till utredning har rektorn inte heller startat någon sådan även om eleven har flera F betyg. Skollagens reglering ger inte utrymme för att det görs en individuell bedömning av om en utredning om särskilt stöd ska startas eller inte, efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd har inkommit. När rektorn mottar en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd är rektor skyldig att se till att en utredning startas skyndsamt. Rektorn ska också starta en sådan utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Att så inte sker är en brist.

Skolinspektionens utredning visar att anpassningar i form av reducerat program har genomförts för elever trots att en utredning om behovet av särskilt stöd inte är slutförd och utan att rektorn har fattat beslut om åtgärdsprogram. En utredning om särskilt stöd ska avslutas innan elever

ges det särskilda stödet. Det huvudsakliga syftet med en utredning om särskilt stöd är att fastställa om den aktuella eleven har behov av särskilt stöd och i förekommande fall vilket behov av särskilt stöd eleven har. Att särskilda stödåtgärder föregås av en utredning och därefter ett beslut om åtgärdsprogram är av yttersta vikt för att eleven ska kunna ges adekvata åtgärder. När elever ges särskilda stödåtgärder utan att det finns ett beslut om åtgärdsprogram innebär det att eleverna och deras vårdnadshavare inte har möjlighet att överklaga ett sådant beslut för det fall de anser att åtgärderna bör ändras.

Rektorn har inte heller fattat något beslut om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas då det bedömts att så inte behövs. Av skollagen framgår att efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller fatta beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Om ett beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram inte tas så medför det att elever eller deras vårdnadshavare inte kan överklaga ett sådant beslut. När detta inte sker är det en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Köpings kommun verksamhet vid Ullvi4 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Köpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Sammantagen bedömning

Eleverna uppger i intervju att lärarna bedömer allt eleverna gör. Eleverna ger exempel på att de får visa sina kunskaper på olika sätt så som i metodrummet, skriftliga uppgifter, olika prov och diskussioner i seminarier. Det eleverna gör när de är på APL (arbetsplatsförlagt lärande) räknas också in i bedömningen enligt eleverna. I intervju med lärare bekräftas elevernas utsagor om att lärarna bedömer elevernas kunskaper vid flera tillfällen och med olika metoder samt uppger att nationella provet är styrande vid bedömning. Lärarna uppger också att underlag för att bedöma elevernas kunskaper finns dokumenterade digitalt på skolan. Det för att säkerställa att underlag finns kvar till betygssättningstillfället i händelse av att en lärare skulle bli sjuk i samband med det. Lärare uppger

att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda och om det saknas delar sätts betyget F, detta bekräftas även av rektorn. I intervju med rektorn framkommer att lärarna i ämnesgrupper och programgrupper jämför hur de ser på betygskriterierna och hur de får in underlag för betygssättning. Rektorn uppger vidare att han har pratat med lärare om huruvida de följer betygskriterierna.

Genomförande av nationella prov

Lärare och rektorn uppger i intervju att de följer Skolverkets föreskrifter för hantering och genomförande av nationella prov. De uppger vidare att skolan organiserar så att det finns rum för genomförandet av prov och hur personal ser till att mobiler lämnas in inför genomförande av prov och datorer låses. I intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framkommer att elever som behöver anpassningar vid provtillfället kan få det utifrån Skolverkets föreskrifter och efter beslut som rektorn tagit i samråd med specialpedagog och lärare.

Betygssättning i ämnen där elever genomfört nationella prov

Av Skolverkets statistik över skolenheten och riket gällande relationen mellan kursbetyg och kursprovsbetyg vårterminen 2025 framgår att det vid Ullvi4 finns avvikelser mellan kursprovsbetyg och kursbetyg i ämnena svenska, svenska som andra språk och matematik där eleverna har fått högre kursbetyg än kursprovsbetyg. Dessa avvikelser var större i jämförelse mot avvikelserna i riket.

Elever uppger i intervju att nationella proven väger tungt vid betygssättning men att det inte utgör hela betyget. En majoritet av intervjuade lärare uppger att nationella prover väger tyngre än andra prov. I intervjuer med lärare och elever uppges att elever har möjlighet att visa sina kunskaper muntligt eller skriftligt efter nationella provet och att det eleverna visat innan nationella provet också vägs in vid betygssättning. Lärare uppger i intervju att en förklaring till avvikelser mellan slutbetyg och provbetyg är att undantagsbestämmelsen har använts vid betygssättning i ämnet svenska. Det har skett i samråd med specialpedagog och för elever med dyslexi eller annan funktionsnedsättning. Rektorn uppger att flera lärare var med i arbetet med de prov och arbeten som eleverna fick göra efter nationella proven i matematik. Lärare uppger att de har diskuterat begreppet särskilt beakta i ämnet matematik. Rektorn uppger i intervju att han säkerställt att lärarna haft ett underlag som motiverar att slutbetyget avviker från provbetyget.

Rättslig reglering

Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de

betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (15 kap. 24 § skollagen).

Vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (15 kap. 25 a § skollagen).

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av betygskriterierna. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg (15 kap. 26 § skollagen).

Betygskriterier ska finnas för betygen A-E.

Kriterierna för betygen A, C och E ska beskriva typiska kunskaper för respektive betyg. Kriterierna för betyget B innebär att elevens kunskaper sammantaget bedöms vara mellan A och C. Kriterierna för betyget D innebär att elevens kunskaper sammantaget bedöms vara mellan C och E. (8 kap. 2 § gymnasieförordningen 2010:2039).

Syftet med nationella prov är att stödja betygssättningen. (8 kap. 3 § gymnasieförordningen).

I Skolverkets föreskrifter (2013:19) finns instruktioner om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Köpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller betygssättning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Sara Angeria

Beslutsfattare

Signerat av: Sara Angeria

X Sofia Granberg

Föredragande

Signerat av: Sofia Granberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Luca Nesi medverkat.